

2018-01-15

Sekretariatet
Charlotte Funseth
Tfn: 063-14 75 51
E-post: charlotte.funseth@regionjh.se

RS/1439/2017

Svar på motion från Mats El Kott (L) om hur regionen kan införa och förverkliga målet en plastförpackningsfri region

Ärendebeskrivning

Mats El Kott har till regionfullmäktige motionerat att regionala utvecklingsnämnden får i uppdrag att dels utreda hur regionen och dess åtta kommuner med olika aktiviteter kan införa och förverkliga målet en plastförpackningsfri region, och dels presentera ett program för att nå detta mål.

Plast är inte ett enhetligt material, det finns såväl helt fossilbaserad plast, biobaserad plast och återvunnen plast och plast kan bestå av ett antal olika polymerer med olika egenskaper och tillsatser. I Sverige återvinns ca 45 % av alla plastförpackningar totalt sett. Dock har vi inte samma problem med nedskräpning i Sverige som i många andra delar av världen, utan de flesta plastförpackningar som inte återvinns hamnar i den brännbara avfallsfraktionen. Att öka återvinningsgraden av plastförpackningar bör därför vara en primär ambition tillsammans med att eliminera onödiga förpackningar, minimera risken för skadliga ämnen i förpackningsmaterial samt minimerad materialåtgång för förpackningen.

Som beställare/konsument är det oftast inte möjligt att bestämma vilken typ av förpackning en vara ska levereras i, men till viss del kan man påverka genom att ställa krav för att minimera onödiga förpackningar samt ställa krav på återvinningsmöjlighet och för att minimera risken för förekomst av skadliga ämnen. Regionen arbetar vid varje upphandling, där det är tillämpligt, med att ställa sådana krav, även fast det i dagsläget inte finns nationella miljökriterier för förpackningar då fokus i nationella kriterier ligger på själva produkten som normalt har störst miljöpåverkan. Vi måste givetvis också prioritera hygienkrav, så för vissa produkter finns i dagsläget inget alternativ till plastförpackning. Det är också en utmaning att fler produkter (såväl i samhället som inom hälso- och sjukvården) har övergått till att vara engångsprodukter istället för flergångs, vilket medför att antalet förpackningar också ökar i takt med konsumtionen. En ännu större utmaning är att systemet för återvinning i dagsläget nästan enbart är inriktat på förpackningar. Stora mängder plast går idag till förbränning enbart på grund av att det är en vara/produkt och inte en förpackning.

Inom regionen finns ett väl utbyggt källsorteringssystem och vi är i toppskiktet bland Sveriges regioner och landsting vad gäller återvinningsgrad för avfallet. Det är dock en stor utmaning med ökade avfallsmängder.

Varor och produkter i samhället kommer från en mängd olika producenter och aktörer och regionens och länets kommuners möjligheter att påverka världsmarknaden för att helt utesluta plastförpackningar bedöms vara relativt små. Mål ska givetvis vara utmanande, men rimligen nåbara. De miljömål som är prioriterade i länet som närmast berör denna fråga är Giftfri miljö, Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö. Inom god bebyggd miljö är största prioriteringen att minska totala mängden avfall, där nuvarande etappmål handlar om livsmedelskedjan och byggsektorn.

Med befintliga resurser bedöms det vara svårt att (utöver det som redan görs via upphandlingsförfarandet) prioritera ett åtagande om utredning samt framtagande av program enligt motionen om en plastförpackningsfri region, framför till exempel de länsprioriterade målen om giftfri miljö, god bebyggd miljö och begränsad klimatpåverkan.

Regionala utvecklingsnämnden behandlade ärendet 2017-12-19 § 183 och föreslår regionfullmäktige att motionen avslås.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

I tjänsten

Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Regionfullmäktige